

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatio Synoptica De Iudiciis Ad Lib: II. Decretal: Gregorii IX.

**Herberstein, Ferdinand von
Tabarelli de Fatis, Donato Vincenzo**

Spirens., 1660

4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11416

4. Controvertunt interpretes, an privata scriptura quam quidem testes cognoscunt, qui fuerunt praesentes, non, tamen subscripserunt, fidem faciat. Affirmativam amplectitur Barth. in *l. admonendi de iurejur.* asserens sufficere huiusmodi scripturam, si concurrat comparatio literarum: juxta *auth. at si contractus. C. de fide Instr.* Contrariam tuetur Ripa in *L. admonendi n. 107.* quia dicit textus eiusdem legis est: quod instrumentum huiusmodi, *fidem ex utroq³ percipiat.* id est, ex testibus & comparatione literarum. Sed placet Barth: *sententia*, quam confirmamus ex *§. si quis igitur in auth. de instr: caut: & fid: in illis ver.* Etenim tales *testificationes suscipimus, quas praesentes testes dicant, quia his praesentibus subscripsit, qui documentum fecit, & hunc noverunt.* Neque obstat textus, quem Ripa in contrarium adfert: quia ad summum procedit, si res incipiat à comparatione literarum: aut documentum à testibus non agnoscat: tunc enim admittimus quod privata scriptura fidem plenam non merebitur. Dico plenam aut semiplenam, quia aliquam adhuc merebitur, ut docet Barth: *sup.*

sup.

sup. Ratio; quia *cum cit. auth de instr. can.*
 velit scripturam privatam ex utroq; fide
 percipere, videlicet ex documento ip
 & ex testium recognitione, sequitur
 ipsam scripturam seorsim saltem aliqu
 valere. ILLUD nondum expeditum est
 an instrumentum authenticum probet
 etiam si originale deperditum sit? Respon
 cum Bald: Dec & alijs. si probari & doceri
 possit, originale seu protocollum casu de
 perditum fuisse, tunc huiusmodi trans
 sumptum seu instrumentum publicum a
 Notario conscriptum, atque in forma
 publicam redactum fidem facit, ut patet
 ex *L. publicati. C. de Testamen.* Secus si hoc
 edoceri non possit. Et ratio prioris est
 quia exemplum huiusmodi authenticum
 obtinet vim originalis, aut matricis, ut
 habet *L. unum. jun: Gl. ff. de Testam.* DIS
 FICULTAS augetur, quando instru
 mentum aut transsumptum huiusmodi
 referret se ad originale aut aliud, an fi
 dem mereretur in casu, quo non exhibe
 retur illud ad quod relatio habetur? Respon
 spon: Negative, quia sic decidit *auth: si qua
 in aliquo. C. de edend: & Nov: 119. cap: 3.*

quidem procedit hæc doctrina etiam in casu quo Notarius diceret se instrumentum illud & vidisse & legisse. contra Specul: de instrum: edit: §. restat: collat: ult. quia ut benè cit. DD. in cit. authen: regula ibi allata generalis est, & nihil excipit. An sygrapham suam recognoscens, negans verò contenta esse vera, audiendus sit, si contrarium non probaverit: Respons: Non audiendum sed confessioni standum esse, donec contrarium probetur. Moveor auctoritate L generaliter, & L. cum indebito, de prob. Bald: in consil: 198. lib. 1. Neq; vim habent textus, quos aliqui in contrarium adferunt, explicandi enim sunt non loqui de confitente scripturam suâ manu scriptam esse, sed de confitente scripturam manu tertii scriptam, & contenta in ea negat, ut patet ex ipsis textibus. HANC solutionem nova dubitatio consequitur, num instrumentum confectum inter duos, probet aliquid contra tertium (Stant pro sententia affirmativa. Jason. Barthol: Mascard. propter L. cap. 5. & ibi Gl: de adult: & text: L. quero. §. ult. & cap. ult. de succes: ab intest: Sed hi textus revera tantum probant,

Bant; si alia simul concurrant indicia, confessionem istam inter alios factam probare contra confitentem: & in allato *cap. ult. tim.*: confessio facta fuit præsente Abbate & sic non est confessio inter alios.

Nos igitur dicimus ne quidem semiplenam probationem efficere, quia regula omnibus nota est, *res inter alios actus alios non nocere*: & textus pro nobis nimis clare pugnant. in *L. certum. ff. si quis absenti de confessis.* & *L. ult. de interrog: act.* & ita sentiunt Salicet. in *L. bonæ fidei Bald: C. de rebus credend: & alij.* QUÆSITUM est, an substantiam contractus instrumentum pertineat? NULLATENUS, sed solum ad rei gestæ fidem. *L. cum res 12. C. de probat.* Quare instrumento amisso (ut supra diximus, verbo difficultas augetur) non statim obligatio intercidit, cum aliis modis fides Judici fieri possit. *L. 20. & 21. C. de probat. L. 1. 4. 5. 6. 7. & 8. 10. 11. C. de instrum.* etiam si negotium necessario scripturam requirat. Hotom: in *L. 1. C. de instr:* Et hoc est, quod Justinianus *L. restitutum 18. C. de testibus nov. 90. cap: 2. velit si debitum scriptura comprehensum sit, solutio*

tionem eius aut scripturâ seu apochâ, aut
 5. testibus probandam: non ergo instru-
 mentum de substantia contractus. Vide
Hotom: Cuiac: cit Novel: 90.

5. Qua ratione, quo loco & tempore
 instrumenta edi debeant DD. fusè tra-
 dunt. Nos breviter dicimus: edenda in
 iudicio instar aliarum probationum, &
 quidem parte citata, ac post litem conte-
 statam: & nihilominus differunt à reli-
 quis probationib⁹ quoad productionem,
 quod produci possint instrumenta, non
 solum in termino probatorio seu intra
 terminum intra quem examinari debent
 testes, sed usq; conclusionem in causa. *cap:*
cum dilect: 9. & ibid: DD. h. t. Ratio quia in
 hac pductione, non subest metus subor-
 nationis, qui subest in testibus, nisi fortè
 Judex præscripserit certum tempus, intra
 quod instrumenta omnia edi debeant.

6. Post conclusionem verò in causa
 produci amplius non possunt, quia is est
 terminus exclusivus omnium probatio-
 num, cum factâ conclusione, de causa li-
 quere dicatur. juxta *Gl. in cap: significave-*
runt v. liquere Felin ibid: de testib: Sic etiam
 pro-